

ĐẾN ĐỀN HÙNG LÀ VỀ VỚI CHA MẸ

TỰ HÀO DI TÍCH NGÀN NĂM

Dù ai đi ngược về xuôi/ Nhớ ngày giỗ Tổ/ mừng mười tháng ba. Câu ca dao thiết tha ấy nhắc nhở mỗi người dân đất Việt từ miền xuôi tới miền ngược, từ làng quê lên thành thị rằng, chúng ta là anh em máu mủ ruột rà, là con Rồng cháu Tiên. Đó cũng là minh chứng hùng hồn cho cách ứng xử của dân gian với ngày giỗ Tổ, một cách ứng xử rất tự nhiên nhưng chứa đựng tình cảm chân thành thâm trầm. Năm 2007, Nhà nước chính thức ban hành quy định cho người lao động được nghỉ một ngày vào ngày giỗ Tổ. Từ đó, cả dân tộc ta có thêm một ngày kỉ niệm trọng đại, ý nghĩa và vô cùng thiêng liêng.

Nằm trong chuỗi hoạt động chương trình Du lịch về cội nguồn hợp tác 3 tỉnh

NHỮNG NĂM GẦN ĐÂY, ĐẢNG VÀ NHÀ NƯỚC ĐÃ VÀ ĐANG CÓ NHIỀU CHỦ TRƯỞNG, CHÍNH SÁCH QUAN TRỌNG NHẪM BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY NHỮNG GIÁ TRỊ DI SẢN VĂN HÓA DÂN TỘC. TUY NHIÊN, TRONG QUÁ TRÌNH TRIỂN KHAI THỰC HIỆN GẶP PHẢI NHIỀU VẤN ĐỀ BẤT CẬP, ĐÒI HỎI MỖI CHÚNG TA CẦN PHẢI Ý THỨC HƠN NỮA TRÁCH NHIỆM CÔNG DÂN CỦA MÌNH, MÀ TRƯỚC TIÊN LÀ CÓ NHỮNG CÁCH ỨNG XỬ TÍCH CỰC VỚI CÁC DI SẢN VĂN HÓA MÀ CHA ÔNG ĐỂ LẠI.

Phú Thọ - Lào Cai - Yên Bái, Lễ hội Đền Hùng 2011 chủ yếu là trình diễn, phục dựng các lễ hội truyền thống đặc sắc của vùng đất Tổ. Chương trình lễ hội đền Hùng năm nay được tổ chức từ ngày 6 - 10/3 (âm lịch), với 32 hoạt động văn hóa nghệ thuật trải dài từ Thành phố Việt Trì - trung tâm lễ hội, đến các huyện, thị xã và các xã vùng ven khu di tích Đền Hùng.

Chính phủ đã giao UBND tỉnh Phú Thọ làm chủ lễ Giỗ tổ Hùng Vương, lễ hội Đền Hùng các năm lẻ, phối hợp với các bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch và mời ít nhất 5 tỉnh, thành phố tham gia, để sau 12 năm, tất cả các tỉnh, thành phố trong cả nước đều được góp giỗ. Năm nay, có 14 tỉnh, thành phố, đại diện cho 3 miền, góp giỗ và tham gia các hoạt

động trong chương trình. Ngoài các hoạt động liên quan đến văn hóa, thể thao và du lịch còn có hội thảo khoa học quốc tế về tín ngưỡng Hùng Vương, tiến tới đề nghị UNESCO công nhận là di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.

Những ngày này, tại khu di tích lịch sử Đền Hùng (thuộc huyện Lâm Thao, tỉnh Phú Thọ) có lượng du khách thập phương tập trung về đây rất đông. Để đảm bảo tốt công tác tổ chức, tiếp đón đồng bào trong dịp Lễ hội Đền Hùng 2011 này, các đơn vị tổ chức đã chuẩn bị chu đáo hơn so với những năm trước đây. Ông Nguyễn Tiến Khôi (Trưởng BQL Di tích Đền Hùng) cho biết: "Riêng Khu di tích lịch sử Đền Hùng được giao trực tiếp trông nom lăng miếu tổ tiên. Trong mấy năm qua, Đảng, Nhà nước đã quan

"CẦN PHẢI ĐẨY MẠNH GIÁO DỤC, TUYÊN TRUYỀN, GIẢI MÃ CHO NHÂN DÂN HIỂU ĐƯỢC Ý NGHĨA, BẢN CHẤT CỦA CÁC DI SẢN VĂN HÓA VẬT THỂ VÀ PHI VẬT THỂ. CÓ HIỂU ĐƯỢC THỰC CHẤT GIÁ TRỊ CỦA DI TÍCH, CHÚNG TA MỚI CÓ THỂ BẢO TỒN, TÔN TẠO VÀ PHÁT HUY CÁC DI SẢN VĂN HÓA NÀY." - PGS.TS TRẦN LÂM BIỂN

tâm đầu tư tu bổ, tôn tạo đền, đài, các công trình hạ tầng. Đặc biệt, để đảm bảo cảnh quan môi trường, nếp sống văn hóa trong Khu di tích, Ban tổ chức đã sắp xếp lại hàng quán, bố trí ngăn nắp các địa điểm bán hàng; những tuyến giao thông được tăng cường biển

chỉ dẫn để hướng dẫn du khách vào với khu trung tâm tổ chức lễ hội được thuận lợi; công tác vệ sinh môi trường cũng đảm bảo tương đối tốt; chăm sóc vườn hoa cây cảnh, tạo cảnh quan môi trường cho Khu di tích ngày càng sạch đẹp" .

Khu di tích Đền Hùng đã có nhiều dự án trùng tu, tôn tạo được triển khai. Khi chúng tôi đến, chương trình tu bổ khu di tích Đền Hạ và Đền Giếng đang được khẩn trương hoàn thiện để kịp ngày khai mạc lễ hội. Được hỏi về thực trạng trùng tu di tích hiện nay, PGS.TS Phạm Quốc Sử (Trường Đại học Sư phạm Hà Nội) có ý kiến: "Do đặc điểm khí hậu ở nước ta không thuận lợi cho độ bền vững của các vật liệu xây dựng, nên việc tôn tạo các di tích đã xuống cấp, hoặc có nguy cơ xuống cấp là rất cần thiết. Với di tích Đền Hùng mang giá trị lớn về ý nghĩa

lịch sử, văn hóa và tâm linh, còn giá trị về kiến trúc thì lâu nay ít người để cập đến. Và lại, từ xưa tới nay, việc trùng tu di tích của mỗi thời đại đều để lại những dấu ấn của thời đại đó. Vì thế mà cùng một di tích lại có nhiều tầng văn hóa khác nhau”.

HÀNH HƯƠNG VỀ VỚI CỘI NGUỒN

Một cách ứng xử khác rất tự giác, đó là ý thức của du khách khi hành hương về đây. PGS.TS Phạm Quốc Sử (Trường Đại học Sư phạm Hà Nội) chia sẻ: “Tôi cũng như nhiều du khách khác ý thức rằng, Đền Hùng là một không gian sinh hoạt văn hóa, có ý nghĩa biểu tượng giúp cho hậu thế tưởng nhớ tới công đức tổ tiên. Đến không gian tưởng niệm này, trong ý thức mỗi chúng ta sẽ hình dung tìm về quá khứ mà bấy lâu chúng ta tưởng đã đi qua”.

Phải chăng đó là ký ức dân tộc, là truyền thống đã ăn sâu trong tiềm thức nhân dân mà khi người ta đến với không gian lễ hội Đền Hùng sẽ được thức dậy từ những trò chơi dân gian mà bên cạnh là hình ảnh đền miếu linh thiêng. Bà Nguyễn Thị Tư (quê Nam Định) bày tỏ: “Tôi đến Đền Hùng là thấy như được về với cha với mẹ, thấy yên tâm và cầu xin mọi sự tốt lành.”

Có những du khách đến để cầu xin một điều gì đó, lại có người đến hội chỉ để tham quan du lịch. Em Vũ Thị Thùy Linh đến từ Trường Đại học Hà Nội vui vẻ: “Em đi chơi cùng một nhóm bạn ở lớp, chỉ đi để tham quan thôi. Đến đây có một không gian thoáng mát, nhiều hoạt động vui chơi khiến cho đầu óc bớt căng thẳng sau những ngày học tập vất vả.”

Khi được hỏi, suy nghĩ về thái độ ứng

xử của người dân trong ngày Quốc giỗ. PGS.TS Phạm Quốc Sử bày tỏ: “Theo tôi, đã tham gia lễ hội thì tâm trạng phải thật sự thoải mái, nhẹ nhàng. Còn mỗi người một tâm nguyện, có người đến để tri ân tiên tổ, có người đến cầu xin gì đó, có người đến chỉ để tham quan, đó là điều bình thường”.

Theo quan sát của chúng tôi thì năm nay hoạt động của các dịch vụ phục vụ lễ hội đi vào nề nếp hơn. Du khách thập phương đến Đền Hùng với ý thức giữ gìn trật tự vệ sinh công cộng khá tốt. Những hành động tiêu cực như viết, vẽ bẩn lên di tích, chèo kéo du khách mua hàng đã giảm mạnh.

VĂN THIÊN